

Chapter: 8

प्र. खालील प्रश्न सोडवा.

१

१) नावे लिहा. (1)
कोणतेही दोन प्रतिजैविके.

२) सत्य की असत्य सांगा. (1)
कमी pH मुळे दुधात हानीकारक सूक्ष्मजीव नष्ट होतात.

(आ) दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून लिहा. (3)

१) तकातील जीवाणुंची रचना सुस्पष्ट करण्यासाठी कोणते रंग द्रव्य वापरले जाते ?

- अ) मिथिलीन ब्लू
ब) सॅफ्रानिन
क) अयोडीन
क) इओसिन

२) पुढीलपैकी कोणते कार्य रायझोबिअम करते ?

- अ) विनायट्रीकरण ब) नायट्रोजन स्थिरीकरण क) अमोनीकरण ड) नायट्रीकरण

३) डॉक्टरांनी रुग्णांना औषधांची जेनेरिक नावे लिहून द्यायला हवीत, अन्यथा त्यांच्यावर कारवाई होईल, अशी भूमिका अन्न व औषधे प्रशासनाने (FDA) घेतली आहे. हे योग्य आहे का ?

- अ) होय ब) सांगता येणार नाही क) नाही ड) असे करताच येणार नाही.

प्र. खालील प्रश्न सोडवा. (कोणतेही २)

२

१) कपड्यांमध्ये डांबराच्या गोळ्या ठेवल्या जातात.

२) फरक स्पष्ट करा.

१) विस्तृत क्षेत्र प्रतिजैविके आणि मर्यादित क्षेत्र प्रतिजैविके

२) पेनिसिलीन

प्र. खालील प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन)

३

१) अपचन झाल्यास किंवा पोट बिघडल्यास डॉक्टर दही किंवा ताक घेण्यास का सांगतात?

२) i. प्रतिजैविकांची व्याख्या लिहा.

ii. विस्तृत क्षेत्र प्रतिजैविकांची उदाहरणे लिहा.

iii. मर्यादित क्षेत्र प्रतिजैविकांची उदाहरणे लिहा.

३) (लॅक्टोज, प्रथिनांचे, आंबट, लॅक्टिक, कमी, प्रथिने)

लॅक्टोबॅसिलाय जीवाणू दुधातील शर्करेचे किण्वन प्रक्रियेद्वारे आम्लामध्ये रूपांतर करतात. यामुळे दुधाचा सामू (pH) होतो व दुधातील क्लथन होते.

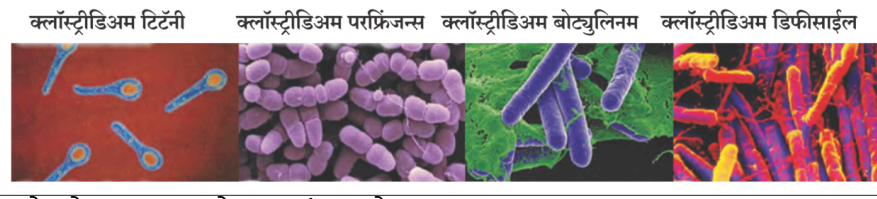
त्यामुळे दुधातील इतर घटकांपासून वेगळी होतात. यालाच दुधाचे दह्यात रूपांतर होणे असे म्हणतात. लॅक्टिक आम्लामुळे दह्याला विशिष्ट असा स्वाद येतो.

प्र. ४

खालील प्रश्न सोडवा. (कोणतेही १)

(5)

१)

- हे कोणत्या प्रकारचे सूक्ष्मजंतू आहेत?
- जीवाणूंचा आकार कसा असतो?
- क्लॉस्ट्रीडिअमच्या कोणत्याही दोन प्रजातींची नावे सांगा.
- क्लॉस्ट्रीडिअमच्या कोणत्या प्रजाती अन्न विषबाधेसाठी जबाबदार आहेत?
- जीवाणूंनी तयार केलेल्या बिजाणूंचा आकार कसा असतो?

२) आकृतीला नावे द्या. 'सोयाबीनच्या मुळांवरिल गाठीची निर्मिती' आणि वनस्पती व जीवाणू यांच्यामधील सहजीवन संबंध स्पष्ट करा.

